

Nedostaci cjelovite mirovinske reforme

Stavovi sindikalnih središnjica

Starosna mirovina - važeći zakon

- ▶ prijelazno razdoblje za žene od 2014. - povećanje dobi za 3 mj. godišnje
- ▶ od 2030. Ž i M 65 godina života + 15 godina mirovinskog staža
- ▶ prijelazno razdoblje od 2031. za Ž i M - podizanje dobi za 3 mj. godišnje
- ▶ od 2038. - 67 godina života

Prijedlog Ministarstva

- ▶ prijelazno razdoblje za žene od 2019. - povećanje dobi za 4 mj. godišnje
- ▶ od 2027. Ž i M 65 godina života + 15 godina mirovinskog staža
- ▶ prijelazno razdoblje od 2028. za Ž i M - podizanje dobi za 6 mj. godišnje
- ▶ od 2031. - 67 godina života

Naš prijedlog

- ▶ Umjesto skraćivanja prijelaznih razdoblja, tražimo vraćanje dobi za starosnu mirovinu na 65 godina
- ▶ Očekivano trajanje života u RH (77,9) znatno ispod prosjeka EU (80,6), a k tome je i u padu
- ▶ Očekivano trajanje života u zdravlju nakon 65 g dvostruko je niže od prosjeka EU (HR 5 godina, EU 10 godina)
- ▶ Eventualni rast dobi za umirovljenje u budućnosti treba vezati za te statističke pokazatelje

Zakonska dob za odlazak u starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu u EU 2030.

Država	BE	BG	CZ	DK*	DE	EE	IE	EL*	ES	FR	HR	IT*	CY*	LV	LT
Muškarci	67 (63)	65 (65)	65 (60)	68 (65)	67 (63)	65 (62)	68 (68)	68.7 (63.7)	67 (63)	67 (62)	65 (60)	66.9 (63.9)	66 (66)	65 (63)	65 (60)
Žene	67 (63)	63.3 (63.3)	64.7 (60)	68 (65)	67 (63)	65 (62)	68 (68)	68.7 (63.7)	67 (63)	67 (63)	65 (60)	66.9 (63.9)	66 (66)	65 (63)	65 (60)

Država	LU	HU	MT	NL*	AT	PL	PT*	RO	SI	SK*	FI*	SE	UK	NO
Muškarci	65 (57)	65 (65)	65 (61)	67.7 (67.7)	65 (60)	65 (65)	67.2 (60)	65 (60)	65 (60)	64.2 (62.2)	67.1 (64.1)	67 (61)	66 (66)	67 (62)
Žene	65 (57)	65 (65)	65 (61)	67.7 (67.7)	63.5 (60)	60 (60)	67.2 (60)	63 (58)	65 (60)	64.2 (62.2)	67.1 (64.1)	67 (61)	66 (66)	67 (62)

Očekivano trajanje života iza 65 godina u EU28

► vrijednosti u zagradama odnose se na očekivani život u zdravlju iza 65 godina

Država	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT
Muškarci	18,4 (10,3)	14,2 (9,2)	16,2 (8,4)	18,2 (11,5)	18,1 (11,5)	15,6 (5,5)	18,6 (12)	18,9 (8)	19,4 (10,4)	19,6 (9,5)	15,6 (5,2)	19,4 (10,4)	19 (11,2)	14 (4,4)	14,2 (5,6)
Žene	21,9 (11,4)	17,9 (10,1)	20 (8,9)	20,8 (11,9)	21,3 (12,4)	20,9 (7)	21,1 (13,2)	21,7 (7,8)	23,6 (10,4)	23,7 (10,6)	19,2 (4,9)	22,9 (10,1)	21,8 (10,3)	19 (4,5)	19,4 (5,6)

Država	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	NO
Muškarci	18,9 (9,5)	14,6 (6,7)	19,7 (12,8)	18,5 (10,3)	18,5 (8,2)	16 (8,2)	18 (7,7)	14,7 (6,2)	17,9 (8,4)	15,3 (4,5)	18,2 (9,4)	19,1 (15,1)	18,8 (10,4)	19,1 (15,4)
Žene	22,7 (8)	18,7 (6,4)	22,1 (12,9)	21,1 (9,9)	21,7 (7,4)	20,5 (8,9)	21,8 (6,4)	18,3 (5,6)	21,8 (8,2)	19,2 (4,2)	21,9 (8,9)	21,5 (16,6)	21,1 (11,1)	21,6 (15,2)

Prijevremena starosna mirovina - važeći zakon

- ▶ prijelazno razdoblje za Ž od 2010. - povećanje dobi i mirovinskog staža za 3 mj. godišnje
- ▶ od 2030. Ž i M 60 g. života + 35 g. mirovinskog staža
- ▶ prijelazno razdoblje za Ž i M od 2031. - povećanje dobi za 3 mj. godišnje
- ▶ od 2038. - 62 g. života

Prijedlog Ministarstva

- ▶ prijelazno razdoblje za Ž od 2019. - povećanje dobi i mirovinskog staža za 4 mj. godišnje
- ▶ od 2027. Ž i M 60 g. života + 35 g. mirovinskog staža
- ▶ prijelazno razdoblje za Ž i M od 2028. - povećanje dobi za 6 mj. godišnje
- ▶ od 2031. - 62 g. života

Naš prijedlog

- ▶ Spremni smo pregovarati o eventualnom skraćivanju, uz uvjet snižavanja dobi za starosnu mirovinu na 65 godina

Dodatna penalizacija prijevremene mirovine - važeći zakon

- ▶ umanjeње u rasponu od 0,10% - 0,34% po mj. (40-35 g. mirovinskog staža) ovisno o godinama mirovinskog staža do maksimalno 20,4% za najviše 5 g. ranijeg odlaska u mirovinu

Prijedlog Ministarstva

- ▶ linearno umanjeње - 0,34% za svaki mjesec ranijeg umirovljenja, tj. 4,08% po godini do maksimalno 20,4% za najviše 5 g. ranijeg odlaska u mirovinu

Naš prijedlog

- ▶ Predlažemo zadržavanje postojećeg modela
- ▶ Odlazak u prijevremenu mirovinu najčešće nije dobrovoljni izbor radnika
- ▶ Umjesto kažnjavanja radnika, kao mjeru predlažemo sankcioniranje poslodavaca koji potiču radnike na ranije umirovljenje

Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - važeći zakon

- ▶ 60 g. života i 41 g. staža osiguranja (uključuje i staž osiguranja s povećanim trajanjem)
- ▶ bez „umanjenja“
- ▶ povećanje od 0,15% za svaki mjesec kasnijeg odlaska u mirovinu

Prijedlog Ministarstva

- ▶ 61 g. života i 41 g. staža osiguranja u efektivnom trajanju
- ▶ bez „umanjenja“
- ▶ bez povećanja od 0,15%
- ▶ od 2027. - 62 g. života

Naš prijedlog

- ▶ Smatramo da treba zadržati postojeće zakonsko rješenje, jer je 41 godina staža sasvim dovoljna za ostvarivanje mirovine bez penalizacije, ako osoba više ne može raditi
- ▶ Riječ je o osobama koje su rano postale aktivne u svijetu rada

Stimulacija za duži ostanak u svijetu rada - važeći zakon

- ▶ Polazni faktor za određivanje starosne mirovine za osiguranika, koji prvi put stječe mirovinu nakon 65 g. i ima 35 g. mirovinskog staža povećava se za 0,15% po mjesecu za svaki mjesec nakon navršenih godina života za starosnu mirovinu

Prijedlog Ministarstva

- ▶ Polazni faktor za određivanje starosne mirovine za osiguranika, koji prvi put stječe mirovinu nakon 65 g. i ima 35 g. mirovinskog staža povećava se za 0,34% po mjesecu za svaki mjesec nakon navršenih godina života za starosnu mirovinu
- ▶ 4,08% po godini

Naš prijedlog

- ▶ Smatramo da stimulaciju treba omogućiti svima koji rade duže, pod istim uvjetima, nakon što ispune zakonske uvjete (65+ muškarci, 62+ žene i dugogodišnji osiguranici)

Pravo izbora mirovine za osiguranike II. stupa – važeći zakon

- ▶ Osiguranici koji su se dobrovoljno uključili u II. stup (2002. od 40 do 50 g. života) imaju pravo u postupku ostvarivanja starosne ili prijevremene starosne mirovine prema ZOMO izabrati:
 - ▶ mirovinu samo iz I. stupa s dodatkom (do 27%), uz istup iz II. stupa, a sredstva s osobnog računa prenose se u I. stup
 - ▶ Osiguranici koji su obvezno osigurani u II. stupu (2002. mlađi od 40 g.) iz I. stupa ostvaruju osnovnu mirovinu i nemaju pravo na dodatak 27%
 - ▶ Mirovinu iz II. stupa ostvaruju na temelju kapitaliziranih doprinosa i ugovora s mirovinskim osiguravajućim društvom

Prijedlog Ministarstva

- ▶ Osiguranici koji su obvezno uključeni u II. stup (godište 1962. i mlađi) u postupku ostvarivanja prijevremene starosne i starosne mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju imat će ista prava kao da su bili osigurani samo u I. stupu što uključuje i dodatak 27% ili će se opredijeliti za mirovinu iz oba stupa (ovisno o izboru osiguranika)

Naš prijedlog

- ▶ Pozdravljamo mogućnost povratka u I stup ako je to povoljnije za osiguranika
- ▶ Ovom se mjerom povećavaju mirovine za velik broj građana s najmanjim primanjima

Jačanje drugog stupa – postojeći zakon

- ▶ Od 20 % doprinosa za mirovinsko osiguranje, 15 % se uplaćuje u I stup međugeneracijske solidarnosti, a 5 % se izdvaja u II stup kapitalizirane štednje kojim upravljaju mirovinski fondovi

Prijedlog Ministarstva

- ▶ Predlaže se jačanje drugog stupa putem povećanja stope doprinosa:
 - ▶ Od 2020. godine na 5,5 %
 - ▶ Od 2022. godine na 6 %
- ▶ Širenje mogućnosti ulaganja obveznih mirovinskih fondova

Naš prijedlog

- ▶ Protiv smo povećanja izdvajanja za II stup na način da se time umanjuju izdvajanja u I stup međugeneracijske solidarnosti
- ▶ Tražimo da se preispita postojeći model mirovinske štednje u II stupu

Trenutno stanje

Osnovni pokazatelji 2017.

Rashodi mirovinskog osiguranja	38,07 mlrd. kn
--------------------------------	----------------

Prihodi od doprinosa*	21,23 mlrd. kn
-----------------------	----------------

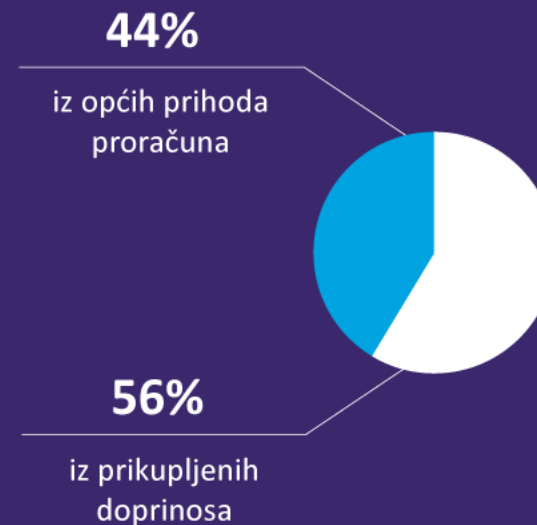
Udio mirovinskih izdataka u BDP-u za 2017.	10,5%
--	-------

Udio mirovinskih izdataka u BDP-u (EU)	11%
--	-----

Predviđeni rashodi za 2018.	38,9 mlrd. kn
-----------------------------	---------------

* pokriveno 56% rashoda iz doprinosa, 44% financirano iz državnog proračuna

Trenutno stanje

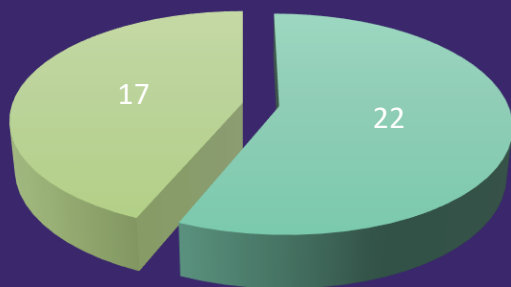

Potrebno je osigurati oko 39 milijardi kuna godišnje za isplatu mirovina i mirovinskih primanja, od čega 17 milijardi iz državnog proračuna. Iz prikupljenih doprinosa je pokriveno 56% rashoda, a 44% je financirano iz općih prihoda proračuna.

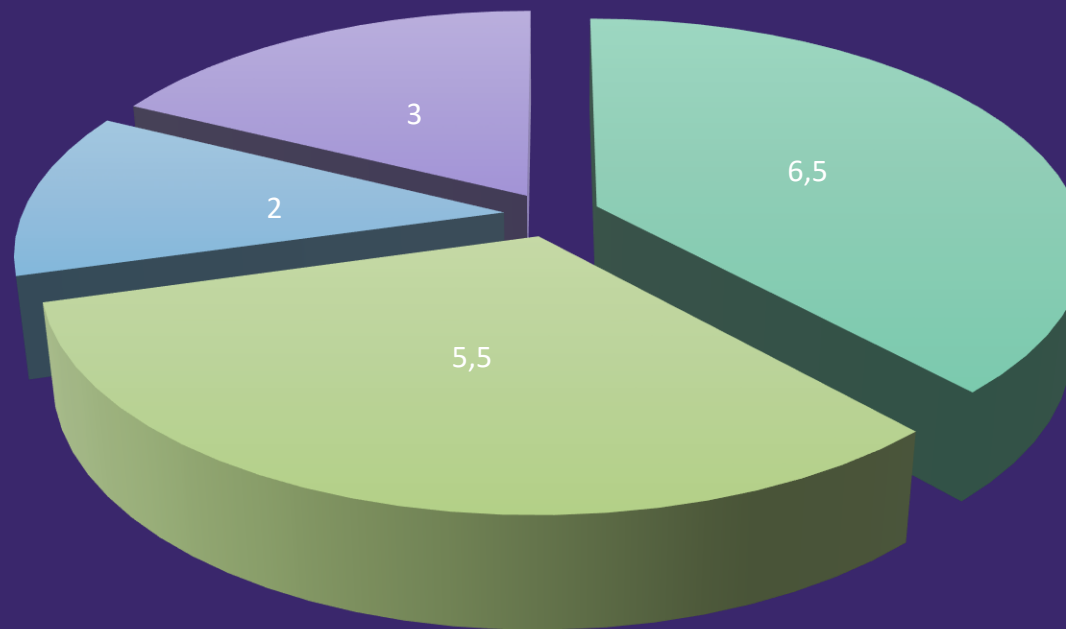
Stvarni troškovi mirovinskog sustava

Sredstva za mirovine - 39 milijardi

■ Doprinosi (22 mlrd) ■ Državni proračun (17 mlrd)

"Gubitak" sustava - 17 milijardi

■ 5% doprinosa preusmjerenih u II stup (6,5 mlrd)
■ Mirovine po posebnim propisima (5,5 mlrd)
■ Dodatak 4-27% za I stup (2 mlrd)
■ Doplate za najnižu mirovinu (3 mlrd)

Mirovine po posebnim propisima – problem koji se ignorira

- ▶ U prijedlogu mirovinske reforme uopće se ne spominje problem isplate mirovina po posebnim propisima iz radničkih doprinosa
- ▶ Od 17 milijardi kuna manjka u stupu međugeneracijske solidarnosti, preko 5,5 milijardi otpada upravo na mirovine po posebnim propisima
- ▶ Racionalizacija mirovina po posebnim propisima preporuka je Europske komisije, jedina koju Vlada sustavno ignorira
- ▶ Predlažemo da se mirovine po posebnim propisima izdvoje u zaseban stup unutar HZMO-a odvojen od radničkih mirovina te da se njihove isplate (u dijelu koji nije pokriven uplatama doprinosa u HZMO) doznačavaju direktno iz Državnog proračuna, sukladno financijskim mogućnostima
- ▶ Ovime se postiže veća transparentnost mirovinskog sustava i omogućuje da radnički doprinosi troše namjenski